

Akika kurbanının hükmü

Soru: Geçen yıl oğlum oldu. Gücüm yetmediğinden akika olarak bir kurban kestim. Saçını ilk hafta değil, bir yıl sonra kestirdim ve kesilen saçın ağırlığı 1,85 gram geldi. Bu saçın gramına karşılık altın veya gümüş tasadduk etmeli miyim? Bir tane daha akika kurbanı kesmeli miyim?

Kısa Fetva

Doğumun yedinci günü, dünyaya gelen çocuk erkekse iki, kızsı bir tane olacak şekilde şükür mahiyetinde akika kurbanı kesmek ve çocuğun saçlarını tıraş edip tartıp ağırlığı miktarınca tasaddukta bulunmak müstehaptır. Kişi akikayı yedinci günden sonra da kesebilir. Bu noktada Şer'an bir zorunluluk söz konusu değildir. Bu sebeple bir akika kesen kişiye bir kurban daha kesmek veya çocuğun saçları ağırlığına sadaka vermeyen anne-babaya tasadduk zorunluluğu yoktur.

Detaylı Fetva

“Akika” lügat olarak doğan çocuğun saçlarına verilen isimdir. Genellikle saçlarının kesildiği gün kurban da kesildiğinden, bu kurbanı da “akika” denir.¹ Çocuğu dünyaya gelen bir kimsenin doğumun ilk haftasında ona isim vermesi, saçlarını kesip ağırlığına altın veya gümüş tasadduk etmesi ve şükür mahiyetinde kurban kesmesi müstehaptır. Hanefilerde kesilen kurbanın müstehap veya mübah olması noktasında farklı görüşler mevcuttur.² Şafiilere göre ise bu ameliye sünnet-i müekkededir.³ Akikanın, kurban edilecek hayvanlarda aranan şartlara haiz olması gerekir.⁴

Akikanın müstehap olduğunu söyleyen Hanefiler ile sünnet olduğunu söyleyen Şafiiler şu hadis ile istidlal etmektedir: “Kimin çocuğu olur ve onun için kurban kesmek isterse erkek çocuk için bir birine yakın iki koyun, kız içinse bir koyun kessin.”⁵ Hadiste kurban kesmenin kişinin tercihi ne bırakılmasından akikanın vacip olmadığı anlaşılmakta, Allah Rasûlü'nün akika kesmesine nazaran da müstehab olduğu söylenmektedir.⁶ Ancak akika bir zorunluluk olmadığından kesilmemesinde şer'an bir sakınca yoktur. Fakat kesenler sevaba nail olur. Kişi imkanı nispetinde hareket ederek bir veya iki kurban kesebilir, imkanı yoksa hiç kesmeyebilir. Zira Allah Rasûlü ﷺ de Hz. Hasan ve Hüseyin için birer koç kesmiştir.⁷

Doğan çocuğun saçlarını kesip, tartıp ağırlığına veya daha az miktarda altın veya gümüş tasadduk etmek de müstehaptır.⁸ Zira Allah Rasûlü'nün ﷺ kızı Fatıma kendi çocukları Hasan, Hüseyin, Zeynep ve Ümmü Gülsüm doğduğunda saçlarını tartarak ağırlığına gümüşü sadaka vermiştir.⁹ Böyle bir uygulama kişinin kendi aklı ve reyile varabileceği bir amel olmadığından

Hız. Fatıma'nın bu uygulamayı Allah Rasûlü'nden işittiğini söyleyebiliriz.¹⁰ Aksi takdirde Hız. Fatıma'nın din hususunda yeni bir şey ihdas ettiğini söylememiz gerekir ki Hız. Fâtıma başta olmak üzere tüm sahabeyi bundan tenzih ederiz. Söz konusu tasadduk ameliyesi her ne kadar müstehap olsa da şer'an zorunlu olmadığından bunun terkinde bir beis yoktur.

-
1. Ebû Abdillâh Zeynüddîn Muhammed b. Ebî Bekr b. Abdilkâdir er-Razî, *Muhtâu's-Sıhâh* (Dâru'l-Menâr, ts.), "akk",211.
 2. Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî İbn Âbidîn, *Reddü'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2015), 9/554.
 3. Ebû Zekerıyyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî en-Nevevî, *el-Mecmû' Şerhu'l-Mühezzeb* (Beyrut: el-Mektebetü'l-Asriyye, 2014), 7/102.
 4. İbn Âbidîn, *Reddü'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr*, 9/554.
 5. Ebu Davud, Dahaya, 20, 21(Hadis No: 2842).
 6. Ebü'l-Hasenât Muhammed Abdülhay b. Muhammed Abdilhalîm b. Muhammed Emînillâh es-Sihâlevî el-Leknevî, *et-Ta'liku'l-mümecced 'alâ Muvatta'i'l-İmâm Muhammed* (Dimeşk: Daru'l-Kalem, 2011), 2/659-60.
 7. Ebu Davud, Dahaya, 20, 21(Hadis No: 2841).
 8. el-Leknevî, *et-Ta'liku'l-mümecced 'alâ Muvatta'i'l-İmâm Muhammed*, 2/663.
 9. Ebû Abdillâh Mâlik b. Enes el-Asbahî İmam Mâlik, *el-Muvatta'* (Birleşik Arap Emirlikleri: Müessesetü Zâyid b. Sultan, 2004), 3/716.
 10. el-Leknevî, *et-Ta'liku'l-mümecced 'alâ Muvatta'i'l-İmâm Muhammed*, 2/663.